

**КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ
НА ТЕМУ:**

**ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ
МОВЛЕННЯ
У ДІТЕЙ 1 КЛАСУ.
ШЛЯХИ КОРЕКЦІЇ. ПОРАДИ
БАТЬКАМ ДЛЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.**

25.09.2025 р.

**Фахівець (консультант) Ольга ЮЩЕНКО
Фахівець (консультант) Світлана НІНЬКО**

На виконання плану роботи КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» Глухівської міської ради Сумської області на 2025 рік, наказу директора Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Глухівської міської ради від 01.09.2025 № 21-ОД «Про надання консультативних послуг фахівцями ІРЦ в закладах ЗЗСО» з метою надання корекційних та розвиткових послуг учням закладів загальної середньої освіти протягом вересня 2025 року була проведено логопедичне вивчення мовлення учнів 1-х класів освітніх закладів міста та громади.

З метою вивчення рівня мовленнєвого розвитку школярам були запропоновані завдання для визначення стану артикуляційної моторики, звуковимови, складової структури слова, фонематичних процесів, граматичної будови мовлення, лексичного запасу та ін.

Логопедичним вивченням було охоплено 134 учня з 174 першокласників, що становить 77%. Аналіз його результатів показує, що порушення мовлення різного ступеня наявні у 89 учнів (67% від загальної кількості обстежених дітей).

Під час вивчення мовлення фахівцями ІРЦ (вчителями-логопедами) у першокласників було виявлено наступні мовленнєві порушення:

50 дітей (37%) – ФФНМ (фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення);

46 дітей (34%) – зі спотвореною вимовою звуків [л], [л'] або їх замінами;

42 дитини (31%) – зі спотвореною вимовою звуків [р], [р'] або їх замінами;

36 дітей (27%) – ФПМ (фонетичне порушення мовлення)

31 дитина (23%) – з порушеннями у межах однієї групи звуків (свистячі, шиплячі або сонорні звуки);

18 дітей (59%) – з вадами вимови звуків [с], [з] та [ш], [ж];

Крім того, серед першокласників часто спостерігається недостатній словниковий запас, труднощі у словотворенні та аграматизми у мовленні.

Саме батьки є найпершими помічниками у подоланні будь-яких труднощів, в тому числі і мовленнєвих.

Шляхи корекції та поради для батьків

Корекція мовленнєвих порушень у першокласників має бути комплексною і включати роботу з фахівцем, а також щоденні заняття вдома.

Робота з фахівцем

Найефективніший спосіб вирішення мовленнєвих проблем — це регулярні заняття з логопедом. Фахівець проведе діагностику, визначить причину та вид порушення і розробить індивідуальну програму корекції. На заняттях логопед працює над:

- ✚ постановкою правильної вимови звуків;
- ✚ розвитком фонематичного слуху;
- ✚ розширенням словникового запасу;
- ✚ формуванням граматично правильного мовлення;
- ✚ розвитком дрібної моторики, що безпосередньо пов'язана з мовленнєвим центром у мозку.

Самостійна робота

Батьки відіграють ключову роль у корекції мовлення. Ось кілька порад для щоденної роботи вдома:

1. АРТИКУЛЯЦІЙНА ГІМНАСТИКА.

Це вправи для язика, губ, щік, які допомагають зміцнити м'язи артикуляційного апарату. Виконуйте їх щодня перед дзеркалом.

- + Вправа «Годинник». Облизуйте язиком губи по колу в обидва боки.
- + Вправа «Парканчик». Посміхайтесь, показуючи зімкнуті зуби, ніби "парканчик".
- + Вправа «Лопатка». Широкий і розслаблений язик покладіть на нижню губу, утримуйте 5-10 секунд.
- + Вправа «Конячка». Клацайте язиком, імітуючи цокіт копит.

2. РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ.

Дрібна моторика стимулює мовленнєві зони мозку. Займайтесь з дитиною:

- + малюванням, розфарбовуванням, ліпленням з пластиліну;
- + використанням конструкторів LEGO, мозаїки;
- + перебиранням дрібних предметів, наприклад, гудзиків або квасолі.

3. РОЗВИТОК ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ.

Навчіть дитину розрізняти звуки на слух, що є критично важливим для правильної вимови.

- + Гра «Вгадай звук». Називайте слова, а дитина має плеснути в долоні, коли почує певний звук (наприклад, [с]): «сонце», «машина», «лисиця», «кішка».
- + Гра «Назви перший звук». Показуйте картинку, а дитина повинна назвати перший звук у слові (наприклад, «будинок» — звук [б]).

4. ПРАВИЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ ВДОМА.

- + Говоріть повільно і чітко. Слідкуйте за своєю мовою, щоб дитина чула правильний зразок.
- + Не виправляйте дитину занадто різко. Замість «Ти сказав неправильно!» скажіть: «Спробуй сказати ще раз: «шапка»»
- + Читайте вголос. Регулярне читання розширює словниковий запас і розвиває граматичну будову мови. Обговорюйте прочитане, ставте запитання.
- + Використовуйте ігри. Грайте в ігри, що стимулюють мовлення: «Слова-антоніми» (день-ніч), «Слова-синоніми», «Склади речення».
- + Спілкуйтеся більше - розмовляйте з дитиною про все, що ви робите, і про те, що оточує.
- + Розширюйте словниковий запас - пояснюйте значення нових і незрозумілих слів.
- + Хваліть за успіхи: Емоційна підтримка та похвала позитивно впливають на інтелектуальний розвиток дитини.